Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Y Bil Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) - Ystyriaeth Cyfnod 1

At:	Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol
Gan:	Y Swyddfa Ddeddfwriaeth
Dyddiad y cyfarfod:	30 Ionawr 2013

Diben

1. Amlinellu rôl y Pwyllgor yng Nghyfnod 1.

2. Gwahodd y Pwyllgor i ystyried ei gylch gorchwyl, a chytuno arno, a'i ddull o graffu ar y Bil Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) ('y Bil') yng Nghyfnod 1.

Cefndir

3. Ar 22 Ionawr, cyfeiriodd y Pwyllgor Busnes y Bil at y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol ('y Pwyllgor), gan nodi bod angen cyflwyno adroddiad arno erbyn 21 Mehefin 2013.

4. Ar 28 Ionawr, bydd Gwenda Thomas AC, y Dirprwy Weinidog Plant a Gwasanaethau Cymdeithasol, yn cyflwyno'r Bil a Memorandwm Esboniadol. Bydd hefyd yn gwneud datganiad yn y Cyfarfod Llawn ar 29 Ionawr.

5. Mae'r Gwasanaeth Ymchwil wedi paratoi papur yn rhoi cefndir y Bil ac mae'r ddogfen hon ar gael ar wahân.

Rôl y Pwyllgor

6. Rôl y Pwyllgor yng Nghyfnod 1 yw 'ystyried egwyddorion cyffredinol y Bil a chyflwyno adroddiad arnynt' (Rheol Sefydlog 26.10)

7. Nid oes gofynion penodol yn y Rheolau Sefydlog sy'n rheoli'r modd y bydd y Pwyllgor yn ymgymryd â'r gwaith craffu hwn. Ar y sail honno, mae cylch

gorchwyl drafft wedi'i amlinellu ym mharagraff 9 y papur hwn ac, ym mharagraffau 10-15, awgrymir sut y gellir ymgymryd â'r gwaith craffu.

8. Ar ôl i'r Pwyllgor gyflwyno adroddiad, bydd dadl Cyfnod 1 yn cael ei chynnal yn y Cyfarfod Llawn. Ar ddiwedd y ddadl hon, gofynnir i'r Cynulliad gytuno ag egwyddorion cyffredinol y Bil. Os caiff yr egwyddorion cyffredinol hyn eu derbyn, bydd y Bil yn symud ymlaen i Gyfnod 2, pan fydd y Pwyllgor yn trafod ac yn gwaredu gwelliannau'r Pwyllgor (ar hyn o bryd, bwriedir cynnal Cyfnod 2 ym mis Medi/Hydref 2013).

Y cylch gorchwyl drafft

9. Wrth graffu ar egwyddorion cyffredinol y Bil yng Nghyfnod 1, awgrymir bod y Pwyllgor yn cytuno ar y cylch gorchwyl a ganlyn:

Ystyried egwyddorion cyffredinol y Bil a'r angen i ddeddfu er mwyn darparu ar gyfer:

- Deddfwriaeth Gymraeg sydd wedi'i chydgrynhoi ac sy'n symleiddio ac yn egluro dyletswyddau, gan gynorthwyo'r broses o ddarparu gwasanethau cymdeithasol a lleihau'r amser a'r adnoddau sydd eu hangen i ddeall y fframwaith cyfreithiol presennol;
- Deddfwriaeth newydd a fyddai'n ailadrodd ymrwymiad Llywodraeth Cymru i wasanaethau cymdeithasol integredig ar gyfer oedolion, plant a'u gofalwyr gyda Chyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol yn gyfrifol amdanynt.
- Hyrwyddo partneriaeth a gweithio agosach a mwy integredig rhwng awdurdodau lleol, a rhwng awdurdodau lleol a chyrff eraill, gan gynnwys darparwyr y GIG;
- Cryfhau'r cyfarwyddyd cenedlaethol a chynyddu cysondeb mynediad at wasanaethau cymdeithasol ledled Cymru tra'n cynnal atebolrwydd lleol am weithredu;
- Datblygu gwell rôl o ran lles ac atal ar gyfer awdurdodau lleol a'u partneriaid er mwyn helpu i osgoi neu ohirio'r angen am ofal a chymorth;

- Hyrwyddo'r broses o ymrymuso defnyddwyr gwasanaethau gan roi llais cryfach iddynt a rhagor o reolaeth dros wasanaethau;
- Cryfhau'r broses o ddiogelu ac amddiffyn oedolion a phlant.

Dull y Pwyllgor o graffu yng Nghyfnod 1

10. Yn unol â'r terfyn amser a bennwyd gan y Pwyllgor Busnes, bydd angen i'r Pwyllgor gwblhau ei waith craffu ar y Bil a chyflwyno adroddiad arno erbyn 21 Mehefin fan bellaf.

11. Mae'r dyddiad cau yn caniatáu 16 wythnos fusnes ar gyfer ymgymryd â'r gwaith hwn, er y bydd yn rhaid ei gyflawni ar yr un pryd â gwaith arall y Pwyllgor o ran polisi a deddfwriaeth. O ystyried pwysau gwaith y Pwyllgor, ar hyn o bryd mae pump sesiwn dystiolaeth wedi'u trefnu gyda thystion allanol a dwy sesiwn gyda'r Dirprwy Weinidog Plant a Gwasanaethau Cymdeithasol.

12. Mae'r Pwyllgor wedi cytuno eisoes ar y dull cyffredinol a ganlyn o graffu ar ddeddfwriaeth yng Nghyfnod 1:—

- **Cais cyffredinol am dystiolaeth**
  Cyhoeddi cais cyffredinol am dystiolaeth, rhoi gwybod i'r wasg yng Nghymru amdani a'i chyhoeddi ar wefan y Cynulliad.

- **Cais am dystiolaeth ysgrifenedig**
  Gwahodd sefydliadau ac unigolion dethol i gyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig. Ceir rhestr o ymgyngoreion posibl yn **Atodiad 1.**

- **Tystiolaeth lafar**
  Gwahodd y prif randdeiliaid i roi tystiolaeth lafar mewn cyfarfodydd yn y dyfodol (a chynnal yr ymgynghoriad yr un pryd). Dull posibl o reoli'r sesiynau tystiolaeth lafar yw trefnu'r pump sesiwn sydd wedi'u trefnu yn ôl themâu i adlewyrchu prif ddarpariaethau'r Bil. Ceir amserlen bosibl yn Atodiad 2.

- **Ymgysylltu ac Allgymorth**
  Ceir amlinelliad arfaethedig o'r gwaith ymgysylltu ac allgymorth i gefnogi'r Pwyllgor wrth iddo ymgymryd â'i waith yn Atodiad 3. O gofio'r dyddiadau cau sydd wedi'u pennu, mae rhai opsiynau'n fwy ymarferol nag eraill.

13. Mae'r dyddiad cau ar gyfer cyflwyno adroddiad yn caniatáu cyfnod ymgynghori o 6 wythnos, rhwng 1 Chwefror a 15 Mawrth. Bydd hyn yn golygu bod modd ystyried tystiolaeth ysgrifenedig a'i defnyddio i gynorthwyo'r sesiynau tystiolaeth lafar.

14. Bydd y dystiolaeth ysgrifenedig a llafar a gesglir yn helpu i lywio gwaith y Pwyllgor o drafod y Bil a'i adroddiad dilynol.

15. Er gwybodaeth, mae Rheolau Sefydlog y Cynulliad yn caniatáu i'r Pwyllgor Cyllid a'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol gyflwyno adroddiad ar yr agweddau perthnasol ar y Bil.

Cam i'w gymryd

16. Gwahoddir y Pwyllgor i:

- gytuno ar y cylch gorchwyl drafft (fel y'i hamlinellir ym mharagraff 9);

- cytuno ar ei ddull o graffu yng Nghyfnod 1 (fel y'i hamlinellir ym mharagraffau 10 – 15);

- cytuno ar ymgynghoriad chwe wythnos a'r rhestr o ymgyngoreion (Atodiad 1);

- cytuno ar y dull o graffu ar y Bil yn ôl themâu (Atodiad 2); a

- nodi'r gwaith ymgysylltu ac allgymorth arfaethedig i gynorthwyo'r Pwyllgor a gwneud sylwadau ar y gwaith hwnnw (Atodiad 3).

Atodiad 1

Unigolion/sefydliadau posibl y gellir cysylltu â hwy i ofyn am dystiolaeth ysgrifenedig:

*Wedi ymateb i Ymgynghoriad Llywodraeth Cymru

Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau'r GIG yng Nghymru
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg
Bwrdd Iechyd Lleol Aneurin Bevan
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr
Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Caerdydd a'r Fro
Bwrdd Iechyd Lleol Hywel Dda
Bwrdd Iechyd Lleol Cwm Taf
Bwrdd Iechyd Lleol Addysgu Powys
Bwrdd Ymddiriedolaeth GIG Felindre
Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru
Iechyd Cyhoeddus Cymru
Cynghorau Iechyd Cymuned
Bwrdd Cynghorau Iechyd Cymuned yng Nghymru *
Abertawe Bro Morgannwg
Cyngor Iechyd Cymuned Aneurin Bevan (Gwent, Caerffili, Tor-faen, Casnewydd,

Mynwy)
Cyngor Iechyd Cymuned Betsi Cadwaladr (Conwy, Gwynedd, Ynys Môn)
Cyngor Iechyd Cymuned Brycheiniog a Maesyfed
Cyngor Iechyd Cymuned Caerdydd a’r Fro
Cyngor Iechyd Cymuned Cwm Taf
Cyngor Iechyd Cymuned Hywel Dda
Cyngor Iechyd Cymuned Trefaldwyn
Llywodraeth Leol - Prif Weithredwyr Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol a Chymdeithas Cyfarwyddwyr Addysg Cymru
Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr
Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili
Cyngor Sir Caerdydd
Cyngor Sir Gâr
Cyngor Sir Ceredigion
Dinas a Sir Abertawe
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Sir Ddinbych

Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Gwynedd
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful
Cyngor Sir Fynwy
Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot
Cyngor Dinas Casnewydd
Cyngor Sir Penfro
Cyngor Sir Powys
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Cyngor Bwrdeistref Sirol Tor-faen
Cyngor Bro Morgannwg
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru *
Byrddau Diogelu Plant
Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr
Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili

Cyngor Caerdydd
Cyngor Sir Gâr
Cyngor Sir Ceredigion
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful
Cyngor Bwrdeistref Sirol Tor-faen
Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot
Cyngor Dinas Casnewydd
Cyngor Sir Penfro
Cyngor Sir Powys
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Dinas a Sir Abertawe
Cyngor Bro Morgannwg
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Rheolwyr Timau Troseddau Ieuenctid Cymru Gyfan
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili
Cyngor Caerdydd
Cyngor Sir Gâr
Cyngor Sir Ceredigion
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful
Cyngor Sir Fynwy
Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot
Cyngor Dinas Casnewydd
Cyngor Sir Penfro
Cyngor Sir Powys
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Dinas a Sir Abertawe
Cyngor Bro Morgannwg
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Asiantaethau Swyddogol

CAFCASS Cymru
Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru *
Comisiynydd Plant Cymru *
Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol
Yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch
Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru *
Yr Asiantaeth Diogelu Iechyd
Sefydliad Iechyd Gwledig
Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru
Y Sefydliad Cenedlaethol dros Iechyd a Rhagoriaeth Glinigol
Asiantaeth Genedlaethol Arwain ac Arloesi mewn Gofal Iechyd
Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru
Y Sefydliad Gofal Cymdeithasol er Rhagoriaeth *
Asiantaeth Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol
Cyrff Proffesiynnol
Cymdeithas Cyfarwyddwyr Addysg Cymru
Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru
Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol

Cymdeithas Gweithwyr Cymdeithasol Prydain yng Nghymru
Cymdeithas Cenedlaethol Swyddogion Prawf
Coleg Brenhinol y Ffisigwyr
Conffederasiwn GIG Cymru
Y Sector Gwirfoddol
Action on Hearing Loss Cymru
Gweithredu dros Blant
Adoption UK *
Age Cymru - Prosiect Fy Mywyd Mewn Cartref
Ymddiriedolaeth AIDS Cymru
All Care
Fforwm Rhieni a Gofalwyr Cymru Gyfan
Pobl yn Gyntaf Cymru
Cofrestr Mabwysiadu y DU
Anheddau Cyf
Gofal Arthritis yng Nghymru
Cymdeithas dros Newid Go Iawn Cymru
Cymdeithas Spina Bifida a Hydroceffalws yng Nghymru

Ategi Cyf
Awtistiaeth Cymru
Rhwydwaith Sector Gwirfoddol Pobl Dduon Cymru
Canolfan Therapi Plant Bobath Cymru
Cymdeithas Pobl Fyddar Prydain yng Nghymru
Sefydliad Prydeinig y Galon yng Nghymru
Cymdeithas Prydeinig Anableddau Dysgu
Y Groes Goch Brydeinig
Ymddiriedolaeth y Gofalwyr yng Nghymru
Hawliau Anabledd y DU
Gwasanaethau Nyrsio a Gofal Cartref Cerecare
Chwarae Teg
Cynghrair Pensiynwyr y Gwasanaeth Sifil
CLIC Sargent
Cymdeithas Ymarferwyr Cymunedol ac Ymwelwyr Iechyd
Cymdeithas Cludiant Cymunedol
Llais Defnyddwyr Cymru
Contact the Elderly

Croesffyrdd - Gofalu am Ofalwyr
Gofal Galar Cruse Cymru
Cymorth Cymru
Yr Ymddiriedolaeth Ffibrosis Systig
Daybreak (Wales) Ltd. (nid oes cyfeiriad e-bost/rhif ffôn ar gael)
Dementia UK
Cynghrair Iselder
Plant Anabl yn Cyfri
Diabetes Cymru
Epilepsi Cymru
Gingerbread
GISDA, John Edwards, Rheolwr Swyddfa
Cymdeithas y Teidiau a Neiniau
Independent Age
Cymorth Canser Macmillan
Merched y Wawr
Undeb y Mamau yng Nghymru
Rhwydwaith Menywod o Leiafrifoedd Ethnig yng Nghymru
Cymdeithas Iselder Manig - Sefydliad Deubegynol Cymru

Mudiad Ysgolion Meithrin
NACRO Cymru
Cymdeithas Genedlaethol Awtistiaeth Cymru
Ymddiriedolaeth Genedlaethol Geni Plant
Y Gymdeithas Genedlaethol i Blant Byddar yng Nghymru
Ffederasiwn Cenedlaethol Pensiynwyr y Post Brenhinol a BT
Ffederasiwn Cenedlaethol Sefydliadau'r Merched
Cymdeithas Genedlaethol Pensiynwyr Cymru
Y Confensiwn Pensiynwyr Cenedlaethol
New Family Social
NIACE Cymru
Cynghrair Eiriolaeth Pobl Hŷn
Un Llais Cymru
PACT
Y Ffederasiwn Rhieni
Parkinson's UK Cymru *
Cymdeithas y Cleifion
Fforwm Pensiynwyr Cymru
Sense Cymru

RNIB Cymru
Sefydliad Cenedlaethol Brenhinol Pobl Fyddar a Thrwm eu Clyw Cymru
Y Lleng Brydeinig Frenhinol
Achub y Plant
SNAP Cymru
Stonewall Cymru
Cymdeithas Mabwysiadu a Maethu Prydain *
Ymddiriedolaeth Plant a Phobl Ifanc Cymru
The Disability Can Do Organisation
Vision 21 (Cyfle Cymru)
Cynghrair Cynhalwyr Cymru
Gwasnaeth Asesu Gyrru a Symudedd Cymru
Cynghrair Niwrolegol Cymru
Senedd Pobl Hŷn Cymru
Rhwydwaith Gweithwyr Gofalwyr Cymru
Cyngor Cymru i'r Deillion
Cyngor Cymru i Bobl Fyddar
Cynghrair Ailalluogi Cymru
Gwasanaeth Brenhinol Gwirfoddol y Merched

Darparwyr tai, y sector annibynnol a chyrff cynrychiadol
Cymdeithas Rheolwyr Tai Ymddeol
Centre for Housing and Support
Cymdeithas Plant Dewi Sant *
EroSH (Essential Role of Sheltered Housing)
Y Gydmeithas Gofal Cenedlaethol
Cymdeithas Gofal Gogledd Cymru
Cymdeithas Cartrefi Nyrsio Cofrestredig
Cymdeithas Gofal Cartref y DU
Cartrefi Melin
Cartrefi Abbeyfield
Tai Cymoedd i'r Arfordir
Seren Group
Pennaf Housing Group
Sefydliad Tai Siartredig Cymru
Family Housing Association Cymru
Academia
Athrofa Iechyd a Gofal Cymdeithasol Cymru
Ysgol y Gwyddorau Cymdeithasol, Prifysgol Bangor

Canolfan Heneiddio Arloesol, Prifysgol Abertawe
Canolfan Ymchwil Gwaith a Gofal Cymdeithasol
Sefydliad Ymchwil Meddygaeth a Gofal Cymdeithasol - Canolfan Datblygu Gwasanaethau Dementia Cymru
Prifysgol Caerdydd
Rhwydwaith Ymchwil a Datblygu Pobl Hŷn a Heneiddio
Ysgol y Gyfraith Bangor
Ysgol y Gyfraith Aberystwyth
Ysgol y Gyfraith Abertawe
Ysgol y Gyfraith Morgannwg
Ysgol y Gyfraith Caerdydd
Grŵp Ymchwil Gwasanaethau Cymdeithasol
Partneriaethau Gofal Cymdeithasol Rhanbarthol
De-ddwyrain Cymru
De-orllewin Cymru
Gogledd Cymru
Canolbarth Cymru
Undebau Llafur
UNSAIN
Uno'r Undeb

Cyngres yr Undebau Llafur Cymru
Prif Gwnstabliaid yr Heddlu
Dyfed Powys
Gwent
Gogledd Cymru
De Cymru
Prif Swyddogion Tân Gwasanaethau Tân ac Achub Cymru
Canolbarth a Gorllewin Cymru, Richard Smith, Prif Swyddog Tân
Gogledd Cymru, Simon A Smith, Cynorthwyydd Personol y Prif Swyddog Tân
De Cymru, Huw Jakeway, Prif Swyddog Tân
Arall
Canolfan Cydweithredol Cymru
Sefydliad Cenedlaethol ar gyfer Ymchwil Gofal Cymdeithasol ac Iechyd
Fferylliaeth Gymunedol Cymru

Y rhai sydd wedi ymateb i Ymgynghoriad Llywodraeth Cymru

Y Cyngor Cyfiawnder Gweinyddol a Thribiwnlysoedd
Materion eiriolaeth
Ar ôl mabwysiadu
Cynghrair Henoed Cymru
Age Connects – Age Cymru
Cymdeithas Alzheimer's
Barnardo's
Black Association of Women Step Out (BAWSO)

British Geriatric Society Wales
Sefydliad Prydeinig yr Ysgyfaint
Bwrdd Cynghorau Iechyd Cymuned yng Nghymru
BUPA
Gofal a Thrwsio
Rhwydwaith Cydgysylltu Gofal Cymru
Care for the Family
Fforwm Gofal Cymru
Cynhalwyr Cymru
Cartrefi Cymru
Cyngor Cefn Gwlad Cymru
Cymdeithas Siartredig Ffisiotherapi
Plant yng Nghymru
Care for the Family
Cyngor ar Bopeth Cymru
Coleg y Therapyddion Galwedigaethol
Cartrefi Cymunedol Cymru
Consortiwm Bywydau Cymunedol
Cyswllt Teulu
Consortiwm Asiantaethau Mabwysiadu Gwirfoddol
Dignified Revolution
Anabledd Cymru
Diverse Cymru
Cymdeithas Gofal Cartref Cymru
Cymdeithas Syndrom Down
FNF Both Parents Matter Cymru
Rhwydwaith Maethu Cymru
GOFAL
GRWP Gwalia
Hafal
Hafod Care
Haven Trust
Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth
Sefydliad Joseph Rowntree
Cymdeithas y Cyfreithwyr
Anabledd Dysgu Cymru
Leonard Cheshire Disability

Linc Care
Lles Cymru
Mencap Cymru
Darparwyr Eiriolaeth Iechyd Meddwl
Cymdeithas Clefyd Niwronau Motor
Multiple Sclerosis Society Cymru
Yr Ymddiriedolaeth AIDS Genedlaethol
Gwasaneth Cenedlaethol Rheoli Troseddwyr Cymru
Nationwide Association of Fostering Providers
Gwasanaeth Mabwysiadu Gogledd Cymru
Y Gymdeithas Genedlaethol er Atal Creulondeb i Blant
Christine Rees, Cyfarwyddwr Cynorthwyol Perthyn
Post Adoption Centre
Iechyd Cyhoeddus Cymru
Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Coleg Brenhinol yr Ymarferwyr Cyffredinol Cymru
Coleg Brenhinol y Nyrsys
Grŵp Gofal Gydag Urddas Coleg Brenhinol y Nyrsys (Cymru)
Coleg Brenhinol Pediatreg ac Iechyd Plant
Coleg Brenhinol y Seiciatryddion yng Nghymru
Coleg Brenhinol y Therapyddion Lleferydd ac Iaith
Y Gymdeithas Fferyllol Frenhinol
Scope
Y Gymdeithas Strôc
Tai Pawb
Tros Gynnal Plant
Tunstall Healthcare
Cymdeithas Tai Unedig Cymru
Voices from Care
Swyddfa Archwilio Cymru
Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru
Comisiynydd y Gymraeg
Grŵp Cynghorol Arweinwyr Ffisiotherapi Cymru
Cyngor Ffoaduriaid Cymru

Atodiad 2

Themâu posibl i drefnu'r gwaith o graffu ar y Bil

1. **Egwyddorion cyffredin y Bil**
   - Yr angen am statud Cymraeg
   - Gwasanaethau integredig i oedolion a phlant a rhagor o gysondeb o ran mynediad
   - Pwyslais ar les a dulliau ataliol
   - Cyfarwyddyd cenedlaethol cryf ac atebolrwydd lleol am weithredu.
   - Hyrwyddo'r broses o ymrymuso defnyddwyr gwasanaethau
   - Hyrwyddo partneriaeth a gweithio integredig ar draws gwasanaethau

2. **Mynediad gan oedolion, plant a gofalwyr at wasanaethau**:
   - Dyletswyddau llesiant, gwasanaethau ataliol, gwybodaeth a chyngor
   - Asesu oedolion, plant a gofalwyr
   - Diwallu anghenion oedolion, plant a gofalwyr, gan gynnwys Taliadau Uniongyrchol
   - Codi tâl ac asesiad ariannol

3. **Gwasanaethau ar gyfer plant sy'n derbyn gofal/plant sy'n cael eu lletya/plant sydd wedi'u mabwysiadu**:
   - Plant sy'n derbyn gofal, adolygiad o achosion, gadael gofal
   - Plant sy'n cael eu lletya, llety diogel
   - Mabwysiadu

4. **Diogelu oedolion a phlant**
   - Trefniadau amddiffyn oedolion
   - Bwrdd Diogelu Annibynnol Cenedlaethol
   - Byrddau Diogelu ac Amddiffyn

5. **Swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol**:

- Swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol, Cyfarwyddwyr gwasanaethau cymdeithasol
- Fframwaith canlyniadau cenedlaethol a chodau
- Cydweithredu, integreiddio a phartneriaeth
- Cwynion a chyflwyniadau
- Arall – gan gynnwys preswyliaeth gyffredin, adennill costau ac ati, ymyrraeth gan Lywodraeth y DU

Atodiad 3

Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Y Bil Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru)

Gwaith craffu Cyfnod 1 – Cynnig Cyfathrebu

Cyflwyniad

Bydd Pwyllgorau fel arfer yn ymgymryd â gwaith ymgynghori ac ymgysylltu fel rhan o'u gwaith craffu ar Filiau yn ystod Cyfnod 1. Bydd hyn fel arfer yn cynnwys galwad cyffredinol am dystiolaeth, gwahodd cyflwyniadau ysgrifenedig, clywed tystiolaeth lafar mewn pwyllgor a gweithio gyda Thîm Allgymorth y Cynulliad i ymgysylltu â chyfran o'r cyhoedd i gael amcan o farn pobl ar y Bil.

O gofio maint y Bil Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) a pha mor gymhleth ydyw awgrymir y byddai'r Pwyllgor o bosibl yn dymuno defnyddio ystod ehangach o ddulliau cyfathrebu ac ymgysylltu i'w gynorthwyo gyda'i waith craffu Cyfnod 1.

Mae'r papur hwn yn amlinellu'r dulliau ymgysylltu y gellir eu defnyddio gan Dîm Allgymorth y Cynulliad ac mae'n cynnwys nifer o awgrymiadau ar gyfer ymgynghori â chynulleidfaoedd targed yn seiliedig ar ymgynghoriad cychwynnol â sampl o unigolion a sefydliadau perthnasol.

Unwaith y bydd y Pwyllgor wedi ystyried yr opsiynau hyn ac wedi cytuno ar unrhyw ddulliau ymgysylltu y mae'n dymuno eu defnyddio, bydd y Tîm Allgymorth yn gweithio gyda'r Clercod Deddfwriaeth a'r Gwasanaeth Ymchwil i ddatblygu strwythur ar gyfer cymorth a gweithredu.

Dulliau Posibl o Ymgysylltu

Digwyddiadau

Mae digwyddiadau ac ymweliadau yn gyfle i'r Pwyllgor:

- Hybu'r ymchwiliad;
- Rhoi cyfle i Aelodau'r Cynulliad siarad ag unigolion a grwpiau sydd â diddordeb yn y mater dan sylw;

Bydd nifer o grwpiau yn cynnal digwyddiadau yn y Senedd yn ystod y broses o graffu ar y Bil yn ystod Cyfnod 1, ac efallai y bydd Aelodau'n dymuno cymryd rhan yn y digwyddiadau hyn. Maent yn cynnwys:

Mis Chwefror

- Sefydliad Canser yr Ysgyfaint Roy Castle (4/2/13)
- WGC Homelessness (7/2/13)
- Diverse Cymru (8/2/13)
- Achub y Plant (19/2/13)
- Darlith Prifysgol Morgannwg ar Faterion Cyhoeddus (19/2/13)
- Diwrnod Clefydau Anghyffredin (20/2/13)
- Apêl Cennin Pedr Marie Curie (26/2/13)

Mis Mawrth

- Diwrnod Rhyngwladol y Menywod (8/3/13)
- Ymchwilio i gamdriniaeth (6/3/13)
- Diwrnod Gwaith Cymdeithasol y Byd (20/3/13)
- Cymorth Cymru (21/3/13)

Grŵp Cynghori

Rydym yn ymwybodol bod nifer o sefydliadau allanol wedi dangos diddordeb mewn ymgysylltu'n uniongyrchol âg aelodau'r Pwyllgor, gyda'r bwriad o ddylanwadu ar waith y Pwyllgor o graffu ar y Bil yn ystod Cyfnod 1 a'i gynghori wrth iddo wneud y gwaith hwn.

Ar sail hyn, drwy drafodaethau â chadeirydd y Pwyllgor a thrwy gefnogaeth rhai o aelodau eraill y Pwyllgor, awgrymwyd y dylai'r sefydliadau hyn sefydlu grŵp cynghori i osgoi dyblygu gwaith ymgysylltu wrth ddatblygu gwaith mewn partneriaeth hefyd. Bydd y grŵp yn cael budd o ddod â sefydliadau ynghyd y byddent fel arfer yn ymgysylltu ag Aelodau'r Cynulliad yn unigol. Bydd y Grŵp Cynghori hefyd yn gallu cydgysylltu cyngor penodol o feysydd amrywiol o arbenigedd yr aelodau, sy'n cynnwys ystod o elusennau gweithredol ym maes gofal cymdeithasol.

Bydd y Grŵp Cynghori yn rhoi cyngor i aelodau'r Pwyllgor ar faterion allweddol sy'n codi o'r ddeddfwriaeth arfaethedig, gan gynnwys nodi cwestiynau a materion y gall tystion unigol ymdrin â hwy gerbron y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn ystod Cyfnod 1. Bydd y Grŵp Cynghori hefyd yn helpu i nodi rhai o oblygiadau cyfreithiol y newidiadau mewn deddfwriaeth a sut y mae'r rhain yn rhyngweithio â'r newidiadau yn Lloegr a'r dyletswyddau presennol ar asiantaethau statudol yng Nghymru.

Ymweliadau â grwpiau anodd eu cyrraedd a chynnwys y grwpiau hyn

At ddibenion y Bil hwn, mae'n bosibl y bydd aelodau unigol o'r Pwyllgor yn dymuno ymweld â sefydliadau a/neu unigolion perthnasol o fewn eu hetholaethau. Byddai ymweliadau o'r fath yn anffurfiol, heb unrhyw gofnod o'r trafodion, a gellir eu defnyddio er mwyn casglu tystiolaeth gan y rhai yr effeithir arnynt yn uniongyrchol gan y Bil. Er enghraifft, defnyddwyr gwasanaeth y gallai'r gwasanaeth a ddarperir iddynt newid o ganlyniad i'r Bil.

Mae casglu tystiolaeth gan grwpiau anodd eu cyrraedd bob amser yn heriol, ond mae'n bosibl y bydd y Pwyllgor yn teimlo bod casglu tystiolaeth gan y grwpiau hyn yn flaenoriaeth oherwydd natur y Bil hwn. Efallai mai mynd ar ymweliadau fydd y ffordd orau o gynnwys grwpiau o'r fath, oherwydd y mae cyfarfod â hwy o fewn amgylchiadau cyfarwydd yn fwy cynhyrchiol na defnyddio dulliau ffurfiol o gasglu tystiolaeth, sy'n gallu codi ofn.

Byddai angen i waith ymgysylltu o'r fath ddigwydd wyneb yn wyneb fel arfer, a byddai angen ystyried yn ofalus unrhyw dystiolaeth sy'n cael ei chasglu o ran sut y dylid ei rhannu â'r Pwyllgor ehangach neu ei defnyddio i gynorthwyo'r broses graffu.

Yn yr un modd, mae'n bosibl y bydd y Pwyllgor yn dymuno ymgysylltu â darparwyr gwasanaethau yn y mannau y maent yn darparu'r gwasanaethau hynny.

Cynghorwyr arbenigol

Yn ystod y cyfarfod ar 5 Rhagfyr 2012, cytunodd y Pwyllgor mewn egwyddor y byddai cymorth gan y maes perthnasol yn ddefnyddiol a'i bod yn werth ymchwilio i'r opsiwn hwn. Cytunodd y Pwyllgor y byddai o bosibl yn fuddiol ystyried ceisio

cyngor nifer o ymgynghorwyr, ac y gallai pob un gynorthwyo â'r gwaith o ystyried materion penodol, yn hytrach na phenodi un cynghorwr arbenigol.

Cofnodwyr/rapporteuriaid

Mae aelodau'n gyfarwydd â defnyddio grwpiau rapporteur ac mae'n bosibl y byddant am ystyried y dull hwn gyda'r Bil. Yn yr un modd, bydd aelodau o bosibl yn dymuno defnyddio cofnodwyr, lle bydd y Pwyllgor yn gofyn i un aelod adrodd yn ôl ar bwnc penodol. Gall defnyddio cofnodwyr o bosibl fod yn fwy 'addas' ar gyfer casglu gwybodaeth fel rhan o'r gwaith o graffu ar y Bil hwn oherwydd sensitifrwydd rhai o'r materion a fydd, o bosibl, yn codi. Er enghraifft, casglodd y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc wybodaeth gan ddarpar rieni a rhieni sy'n mabwysiadu yn yr un modd fel rhan o'r ymchwiliad i fabwysiadu. Cynhyrchodd dull o'r fath wybodaeth na fyddai wedi'i chasglu fel arall drwy'r dulliau mwy ffurfiol neu draddodiadol o ymgysylltu.

Digwyddiad gwibrwydweithio

Mae aelodau'r Pwyllgor wedi cymryd rhan mewn digwyddiadau gwibrwydweithio yn y gorffennol ac wedi'u cael yn ddefnyddiol. Mae'r math hwn o ddigwyddiad yn rhoi llwyfan i Aelodau'r Cynulliad gyfarfod â chynrychiolwyr perthnasol o'r gwasanaethau, a defnyddwyr y gwasanaethau hyn, i ddysgu rhagor am y maes a phwy yw'r prif randdeiliaid. Yn ail, maent yn rhoi llwyfan i'r grwpiau ac unigolion perthnasol gyfarfod ag Aelodau'r Cynulliad i drafod materion, blaenoriaethau ac ymgyrchoedd. Fel rhan o'r broses o gyflwyno'r Grŵp Cynghori i'r Pwyllgor, deallwn ei fod yn cynnig cynnal digwyddiad gwibrwydweithio.